

2024-03-21

**Karolinska
Institutet**

FoUU-samverkan

Region Stockholm

**Forskningsrådet
Protokoll 2024:3
Sammanträde 2024-03-14**

Närvarande:

Ledamöter

Marie Arsenian-Henriksson, ordförande, KI
Annika Tibell, ordförande, Region Stockholm
Catarina Almqvist Malmros, KI
Erika Franzén, KI
Johan Askling, KI
Johan Franck, Region Stockholm
Li Felländer-Tsai, Region Stockholm
Maria Belikova, MF-representant
Mattie Salim, ST-representant
Tomas Jernberg, KI

Handläggare

Viktoria Svensson, KI
Kristin Blidberg, Region Stockholm

Föredragande

Magnus Nordenskjöld, professor Karolinska
universitetssjukhuset, §5
Jeanette Westman, verksamhetschef Akademiskt
primärvårdscentrum SLSO, §5

Förhinder:

Ledamöter

Yvonne Wengström, Region Stockholm
Johannes Blom, Region Stockholm

§ 1 Mötets öppnande.

Marie Arsenian-Henriksson öppnar mötet och hälsar alla välkomna.

§ 2 Beslut om justeringsperson

Annika Tibell utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

§ 3 Godkännande av föredragningslistan

Föredragningslistan godkänns och läggs till handlingarna.

§ 4 Anmälan av föregående protokoll

Protokollet från sammanträdet den 8 februari 2024 läggs till handlingarna.

§ 5 Information och diskussion om förslag på postdoc-program

Magnus Nordenskjöld och Jeanette Westman presenterar förslag på postdoc-program som tagits fram av en arbetsgrupp där också Elisabet Rydwik (Karolinska universitetssjukhuset), Susanne Karlfeldt (SLSO), Hassan Abolhassani (KI junior faculty) och Camilla Svensson (KI) har ingått. Uppdraget var att utveckla förslag på ett regionalt postdoc-program med syfte att fånga upp nydisputerade kliniska forskare och stimulera till fortsatt forskning, som en brygga till docentprogrammet; föreslå målgrupp, omfattning och övergripande innehåll i programmet, samt beskriva hur programmet kan organiseras och resursbehov för genomförandet.

Arbetsgruppens förslag omfattar 1) ett postdoc-program riktad till nydisputerade som ersätter större delen av det befintliga docentprogrammet; 2) ett bantat docentprogram inriktad på förberedelse för docenturansökan; 3) tre övriga förslag riktade till postdoktorala forskare: i) repatrieringsmedel efter postdoc utomlands (500 tkr x 2); ii) rekryteringsmedel för postdoktorala kliniska forskare från andra lärosäten (2 mkr på 3 år); iii) riktade postdoc-tjänster till forskningsområden med särskilda behov.

Målgrupp för postdoc-programmet föreslås vara nydisputerade kliniska forskare och unga forskare som vill söka sig till klinisk forskning; 50 platser; ej krav på anställning i vården. Programmet föreslås omfatta 6 dagar och inkludera föreläsningar, nätverkande, mentoring och övningar. Det befintliga docentprogrammet föreslås bantas till 2 dagar och 30 platser. De två programmen kan ha samma kursgivare och lärare. Budget för postdoc-programmet är 350 tkr, exkl. kostnad för inledande internat (internatet föreslås finansieras av deltagarnas kliniska verksamhet eller institution) och budget för bantat docent-program är 150 tkr.

Diskussion följer. Forskningsrådet ställer sig övergripande positivt till förslag på postdoc-program. Synpunkter på målgrupp (hur nydisputerade definieras; urval bör inte vara bundet till en forskare per USV-enhet) och förslag på kompletterande innehåll i postdoc-programmet (samverkansorganisationen, etik, datahantering) framförs. Vidare framförs möjligheten att forskningsrådet finansierar även postdoc-programmets internat samt att ersättning till lärarna bör utgå för nedlagd tid istället för i form av forskningsmånad. Det föreslås också att repatrierings- och rekryteringsmedel kombineras. Forskningsrådet är tveksam till förslaget på riktade postdoc-tjänster till forskningsämnen med särskilda behov.

Forskningsrådet tackar för presentationen och ber att få en uppdaterat förslag/rapport från arbetsgruppen.

§ 6 Information och diskussion om förslag på uppdrag för arbetsgrupp forskartjänster

Erika Franzén, Johan Franck, Maria Belikova informerar om utkast på uppdragsbeskrivning för en arbetsgrupp för alternativ till forskar-AT och forskar-ST. Gruppen lyfter också att ett annat uppdrag kan behövas för att se över postdoc-nivån, som en eventuell fortsättning på uppdrag att föreslå ett postdoc-program (se f.g. ärende).

Uppdraget föreslås omfatta att

- se över syfte med respektive satsning och hur de kan utformas som en karriärtrappa (för läkare)
- bearbeta förslag från den tidigare arbetsgruppen för alternativ till forskar-AT och ta fram plan för implementering med avseende på målgrupp, bedömningskriterier, dimensionering, tidsplan och integrering av forskning med klinisk verksamhet
- göra en översyn av forskar-ST med avseende på målgrupp och dimensionering
- föreslå finansiering för satsningarna och dess konsekvenser
- beskriva konsekvenser av föreslagna förändringar

Uppdraget behöver genomföras i samarbete med kommittén för utbildning på forskarnivå (KFU). Förslag på uppdragsbeskrivning planeras att beredas i KFU under april och därefter tas upp igen i forskningsrådet.

Diskussion följer, bl.a. om förslaget från den tidigare arbetsgruppen på en breddad målgrupp för alternativ till forskar-AT till alla legitimationsyrken. Det föreslås ingå i det nya uppdraget att utreda detta och om en breddning förordas kan också alternativ till en gemensam utlysning övervägas. Konsekvenser/förutsättningar för en eventuell breddning av målgruppen, såsom bland annat utökade resurser, behöver också beaktas. KI föreslår att också kommittén för forskning informeras om uppdraget.

§ 7 Beslut om ny indelning av USV-enheter på Danderyds sjukhus

Tomas Jernberg informerar i ärendet. FoUU-kommittén vid Danderyds sjukhus har inkommit till forskningsrådet och utbildningsrådet med förslag om en justerad indelning av USV-enheterna vid sjukhuset. Förslaget innebär att USV-enheten Intermedicin/Infektion och USV-enheten Medicinsk specialistvård går samman till USV-enheten Medicinska specialiteter. Förslaget följer på en omorganisation av verksamhetsområden på sjukhuset samt principen att varje USV-enhet utgör ett verksamhetsområde. FoUU-kommittén Danderyds sjukhus bedömer att den nya USV-enheten Medicinska specialiteter uppfyller befintliga kriterier för att utgöra USV-enhet.

Forskningsrådet beslutar

att föreslå ledningsgruppen KI-Region Stockholm att fastställa den ändrade indelningen av befintliga USV-enheter i enlighet med förslag från FoUU-kommittén Danderyds sjukhus.

att föreslå ledningsgruppen KI-Region Stockholm att den ändrade indelningen gäller från och med den 1 maj 2024.

Beslutet gäller under förutsättning att utbildningsrådet fattar likalydande beslut.

§ 8 Information och diskussion om uppföljning av strategisk satsning för ökad samverkan, DS, SÖS och SLSO

a) Information om uppföljning av satsningen från DS

b) Diskussion om hur effekter av satsningen kan mätas; DS, SöS, SLSO

Tomas Jernberg informerar om att de strategiska medlen till Danderyds sjukhus framför allt har använts till att bygga upp Kliniskt forskningscentrum (KFC), som invigdes 2023. KFC erbjuder centralt stöd för sjukhusets forskare, i form av labb, support, statistiker och innovationslabb för

implementering av AI. Verksamheten har utvecklats positivt. Tomas presenterar vidare exempel på forskningsprojekt som genomförs i samarbete mellan Danderyds sjukhus och primärvården, ett inom njurmedicin, ett inom hypertoni. Såväl FoUU-kommittén DS som KI DS medfinansierar satsningen och målsättningen är en successivt ökad finansiering genom användaravgifter på sikt.

Tomas Jernberg presenterar möjliga mätbara effekter av satsningen i nuläget: nybildad infrastruktur och processmått såsom kvalitetshöjande åtgärder och progress av nystartade forskningsprojekt. Det är däremot för tidigt att mäta resultatet genom vetenskaplig output. Johan Franck summerar satsningen vid SLSO som rapporterades på forskningsrådets sammanträde i februari.

Diskussion följer. Forskningsrådet behöver fortsätta diskussionen om hur satsningen kan utvärderas. Rådet behöver också ta ställning till hur länge satsningen ska fortgå, taget i beaktning bland annat forskningsrådets satsning på forskning i primärvården (forskningsrådets tidigare inriktningsbeslut gällande samverkanssatsningen sträcker sig t.o.m. 2025).

§ 9 Information om budgetprocessen ALF/FoUU-medel 2025

Kristin Blidberg informerar i ärendet. Årshjulet för ALF/FoUU-budgeten presenteras: ledningsgruppen beslutar om budgetramar för ledningsgruppens strategiska satsningar och för utbildningsrådets respektive forskningsrådets budgetar i juni, utbildningsrådet och forskningsrådet inkommer med förslag på budget i augusti och ledningsgruppen beslutar om budgeten i september.

Processen för ledningsgruppens strategiska satsningar utvecklas inför 2025. Dessa satsningar delas in i långsiktiga åtaganden och särskilda årliga satsningar. Ledningsgruppen har också gett utbildningsrådet och forskningsrådet i uppdrag att senast den 30 juni lämna förslag på ledningsgruppens särskilda årliga satsningar för 2025.

Avslutningsvis presenteras planerade särskilda satsningar inom ramen för forskningsrådets budget för 2025 enligt tidigare beslut/diskussioner i rådet: forskarskolan i hälsovetenskap, strategisk satsning samverkan, CLINICUM, forskning i primärvården och fler platser i de kliniska forskarskolorna.

§ 10 Information och diskussion om möjlig utökning av antal platser i kliniska forskarskolor (Epidemiologi, Psykologi) inför 2025

Erika Franzén informerar i ärendet, om en möjlig utökning udda år med totalt 16 platser (8+8) i forskarskolorna i Epidemiologi och Psykologi från 2025. Rådet började diskutera denna utökning hösten 2022 och ställde sig då positiv till forskarskolorna. De kliniska forskarskolorna omfattar fyra kursblock om fyra veckor under två år. Forskarskolorna värderas högt av doktorander och forskarskolorna i epidemiologi och psykiatri har ett högt söktryck. Forskningsrådet finansierar löneersättning till doktorandernas klinik under kursperioderna medan kommittén för utbildning på forskarnivå (KFU) finansierar administration och kurser. KFU har den 7 mars 2024 fattat ett inriktningsbeslut om att inkludera ökade kostnader i kommitténs budget för 2025 för den föreslagna utökningen. Utökningen möjliggörs genom att forskarskolan i psykologi, som tidigare samarbetat med forskarskolan i epidemiologi om vissa kurser, planerar att erbjuda hela kursutbudet i egen regi. Förslaget innebär att forskarskolan i epidemiologi ökar antal platser från 28 till 38 udda år, och minskar från 40 till 38 platser jämna år, och att forskarskolan i psykologi ökar från 12 till 20 platser udda år. Föreslagen utökning udda år innebär en viss utjämning mellan jämna och udda år samt att andelen kliniska doktorander som kan erbjudas plats i forskarskolorna ökar till ungefär 50 procent. Förslaget innebär en beräknad kostnad för forskningsrådet för 2025 på 2 059 mkr (+18 platser 2025 och löneersättning enligt 2024 års nivå).

Diskussion följer. Forskningsrådet ställer sig generellt positiv till förslagen utökning. I diskussionen lyfts att yngre kliniska doktorander och personer som är kliniskt verksamma borde prioriteras för forskarskolorna. Möjlighet att följa upp forskarskolornas betydelse för den fortsatta forskningskarriären föreslås, genom att jämföra utfall för personer som deltagit respektive inte deltagit i forskarskolorna.

§ 11 Information om Karolinska universitetssjukhusets handbok kliniska studier

Annika Tibell och Marie Arsenian-Henriksson informerar i ärendet. Karolinska universitetssjukhusets (K) handbok för kliniska forskare lanserades i början av 2023 och tillgängliggörs via K:s intranät och via en app. Handboken presenterades för forskningsrådet i juni 2023. Från början var ambitionen att handboken skulle bli ett gemensamt förvaltad dokument tillsammans med KI. Karolinska universitetssjukhuset har nu, i samråd med KI, beslutat att handboken ägs och förvaltas av K. När handboken uppdateras kommer KI (Research Support Office) att involveras.

§ 12 Information från KI och Region Stockholm

Från Karolinska Institutet informerar Marie Arsenian-Henriksson om att KI:s interna utredning efter fryshaveriet blir klar i slutet av mars och då överlämnas till en extern granskningsgrupp. Vidare om att en person utvecklat tuberkulos efter en incident vid ett KI-labb, samt om att fyra forskare vid KI fällts för oredlighet i forskning av NPOF (nämnden för prövning av oredlighet i forskning). Kommittén för forskning arbetar med årlig utlysning av biträdande lektorat och konsolideringsbidrag. Marie Arsenian-Henriksson informerar vidare om KI:s myndighetskapital och att KI:s ledning och kommittéer arbetar med förslag på strategiska satsningar för att använda medlen.

Från Region Stockholm informerar Annika Tibell om att rekryteringsprocesserna för ny FoUU-direktör på Karolinska universitetssjukhuset och ny FoI-direktör vid Region Stockholm är i slutfasen, samt att Björn Zoëga nu har lämnat tjänsten som sjukhusdirektör vid Karolinska universitetssjukhuset.

Annika Tibell lyfter också behov av stödinsatser (HR, juridiskt stöd) i samband med anklagelser om forskningsfusk.

§ 13 Övriga frågor

Inga övriga frågor anmälda.

§ 14 Anmälningens ärenden

Protokoll utbildningsrådet 15 februari 2024 läggs till handlingarna.

Vid protokollet
Viktoria Svensson

Protokollet justeras

Annika Tibell

Marie Arsenian-Henriksson